

‘Drie keer links is ook rechts’

Moeder en dochter zijn strijdlustige en krachtige dames. Pien Minnesma-Krijt (74) zette als verloskundige 6800 kinderen op de wereld, inclusief haar eigen kleinkinderen. Marjan Minnesma (49) behaalde als directeur van de stichting Urgenda in juni bij de Haagse rechtbank een historische overwinning in de klimaatzaak tegen de Nederlandse staat.

TEKST: BERT VAN DER KRUK • FOTO'S: JANITA SASSEN

Vanaf de oude dijk van de Beemster onderscheidt de verbouwde boerderij van Marjan Minnesma zich op grote afstand. Een van de bijgebouwen is voorzien van zo'n 25 zonnepanelen. Hier woont iemand die alternatieve energiebronnen een warm hart toedraagt, dat zie je. Een vrouw die ook wel onze Klimaatkoningin wordt genoemd en een aantal jaren op nummer 1 van de Duurzame 100 van dagblad *Trouw* stond.

Haar moeder woont op ruim een kwartier rijden in Assendelft en springt geregeld in bij het gezin van haar oudste dochter. 'Dan belt er iemand van het kleine volk: Oma, mijn band is lek. Mama is er niet, papa is er niet, kom je hem plakken?' Ze volgt en steunt haar dochter hartstochtelijk in de strijd voor een betere wereld. Ze was een van de 900 particulieren die als mede-eisers optraden in de Urgenda-rechtszaak. De rechter sprak uit dat de Nederlandse staat een stringenter klimaatbeleid moet voeren. Het kabinet is inmiddels in hoger beroep gegaan.

ONAFHANKELIJK ZIJN

Pien: 'Marjan is zeer gedreven en daar bewonder ik haar om. Ze staat ergens voor. Ze maakt duidelijke keuzes, omdat ze nou eenmaal niet alles kan: ze heeft een gezin, een huis en haar werk, maar die baan is toch wel nummer 1. Daar besteedt ze heel veel tijd aan, en terecht, met het huidige overheidsbeleid en het klimaat en zo. Ik val hier dus af en toe met liefde in, want ik wil dat ze dat goed doet, ook voor de komende generatie.'

Pien: 'Ik droom ervan dat ik mijn kleinkinderen in een betere wereld zie opgroeien'

gemeenschapszin mee. Als je ergens lid van was, dan ging je er heen. Pas als je 40 graden koorts had, was er reden om niet naar de christelijke harmonievereniging te gaan. Hij zat dertig jaar in de kerkenraad, waar hij de financiën deed. Niet omdat hij zo christelijk was, maar omdat hij het belangrijk vond dat er een kerkelijke gemeenschap was: dat er mensen op bezoek gaan bij zieken. Zonder dat hij ons ook maar iets oplegde. We hoefden niet mee naar de kerk, ik kwam er alleen op hoogtijdagen.'

Pien: 'We hebben de kinderen vrij in hun keus gelaten, op alle gebieden. Je moet kinderen al vroeg eigen verantwoordelijkheid geven. Net als je kleinkinderen. Je moet ze bewust maken. Daarom roep ik nu ook overal: *climate change, climate change!* Want over de toekomst maak ik me wel zorgen. In wat voor wereld komen mijn kleinkinderen terecht? Ik vind dat we slechte rentmeesters van de aarde zijn. En als je de grote ellende in het Midden-Oosten bekijkt en al die migranten die hierheen komen...'

MINDER VLEES ETEN

Marjan: 'Ontwikkelingen staan niet los van elkaar. De onrust in Syrië is voor een groot deel te wijten aan klimaatverandering. Vijf jaar voor de oorlog uitbrak, was er grote droogte, waardoor een miljoen boeren naar de stad zijn getrokken. Boos, terwijl de voedselprijzen stegen. Dat is een belangrijke factor geweest bij het uitbreken van de oorlog. Dat gaat in de toekomst vaker gebeuren. De vluchtelingenstroom van nu is niets vergeleken bij wat nog komen gaat. Ik ben niet bang voor vluchtelingen, wel voor een wereld in chaos. Op het moment dat honderden miljoenen mensen – door droogte, zeespiegelstijging of weersextremen – op de vlucht slaan, is dat niet meer te besturen.'

Als we binnen twintig jaar de overgang weten te maken naar een wereld die voor honderd procent op duurzame energie functioneert en de grondstoffen in de kringloop houdt, kunnen we klimaatverandering nog behoorlijk reduceren. Daarvoor moeten we wel zelf heel hard aan de slag, ieder op zijn eigen plek. Dus een paar dagen minder vlees eten, zonnepanelen op het dak, andere vormen van vervoer, noem maar op. Ik droom er echt van dat we over twintig jaar helemaal op duurzame energie draaien. Het kan.'

Pien: 'En ik droom ervan dat ik dat nog mag meemaken. En dat mijn kleinkinderen in een betere wereld opgroeien.'

Marjan: 'Ik zal ze zeggen: aan oma heeft het niet gelegen.' ●

Pien over Marjan

'Marjan is zeer gedreven en daar bewonder ik haar om. Ze staat ergens voor. Ze maakt duidelijke keuzes, omdat ze nou eenmaal niet alles kan: ze heeft een gezin, een huis en haar werk, maar die baan is toch wel nummer 1. Daar besteedt ze heel veel tijd aan, en terecht, met het huidige overheidsbeleid en het klimaat en zo.'

Marjan over Pien

'In onze generatie zaten alle moeders thuis. Mijn moeder was de enige die werkte, een eigen bedrijf had, eigen auto. Ze was superzelfstandig, en dat krijg je als dochter natuurlijk mee. Ze heeft geen ontzag voor hogere instanties. Je krijgt alleen respect als je goed bent, niet vanwege je titel of positie. Voor haar is nee geen antwoord. Dat heb ik van haar meegekregen.'

Marjan: 'Ik droom er echt van dat we over twintig jaar helemaal op duurzame energie draaien'

Marjan: 'U hebt nog niet gezegd dat ik slim ben. En dat ik met heel weinig slaap toe kan; daar gaat het namelijk in veel interviews ook over.'

Pien: 'Nou dat heb je duidelijk van mij geërfd. Ik ging ook altijd laat naar bed en moest vaak in de nacht werken. 's Nachts werk je het beste. En ja, Marjan heeft drie titels gehaald. Ik heb er maar één; mevrouw. Dat is de titel van een verloskundige. Alle drie de dochters hebben gestudeerd; dat hebben mijn man en ik altijd gestimuleerd. Allemaal slimme dames. Ik zei: Jullie moeten niet afhankelijk zijn van een vent. Goed leren, goede baan, geen gezeur.'

Marjan: 'Nou dat is gelukt. Dat was in die tijd best bijzonder. In onze generatie zaten alle moeders thuis. Mijn moeder was de enige die werkte, een eigen bedrijf had, eigen auto. Ze was superzelfstandig, en dat krijg je als dochter natuurlijk mee. Ze heeft geen ontzag voor hogere instanties. Op de vroedvrouwenschool dwong ze de directeur een eind te maken aan de onderbetaling van werken in de nacht. Het feit dat iemand toevallig directeur is, zegt helemaal niks. Je krijgt alleen respect als je goed bent, niet vanwege je titel of positie.'

Pien: 'Ja, die 2,50 per nacht geven ze maar aan het blindenge-

leidenfonds, niet aan Pien.'

Marjan: 'Dat bedoel ik. Mijn moeder neemt geen genoegen met nee als antwoord. Dat heb ik van haar meegekregen. Dus als je ergens heen wilt, dan ga je. Drie keer links is ook rechts. Als je echt iets wilt, kan er heel veel. We zijn allebei optimistisch van aard. Niet bij de pakken neer zitten, maar tot drie tellen en dan weer verder. Oplossingsgericht.'

PADDENSTOELEN TELLEN

Pien: 'Wij hebben onze dochters vooral respect willen bijbrengen. Eerlijkheid. Respect voor mensen, voor dingen, voor de natuur. Geen papiertjes op de grond, dat zeg ik ook tegen de kleinkinderen. Geef ze maar aan oma. Ik houd als vrijwilliger van het provinciaal waterleidingbedrijf de paden schoon. En met de paddenstoelenvereniging gaan we binnenkort paddenstoelen tellen.'

Marjan: 'Je ziet: pensioen bestaat niet. Maar het klopt, we zijn heel 'groen' opgevoed, dus met het benoemen van alle vogeltjes, paddenstoelen, schelpen en weet ik het allemaal. Als we op vakantie waren, hadden we altijd boekjes bij ons en werd alles opgezocht. En we kregen, ook door mijn vader, veel